

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา สรุปผลได้ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญาเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อศึกษาค้นคว้า ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้ แบบจิตตปัญญา
3. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา มีพัฒนาการทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโพธิ์ชัย อำเภอลำปำปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 13 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดประสบการณ์การสอนแบบจิตตปัญญา
2. แบบสังเกตพัฒนาการทางสังคม

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา และการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน สรุปผลได้ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยระดับปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 13 คน ทุกคน มีการพัฒนาการทางสังคมสูงกว่าก่อนเรียนเหมาะสมกับวัย ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน เท่ากับ 17.15 คิดเป็นร้อยละ 85.77 และคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรมหลังเรียน เท่ากับ 16.77 คิดเป็นร้อยละ 83.85 ดังนั้น ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา มีประสิทธิภาพเท่ากับ $85.77/83.85$ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ $80/80$

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา มีค่าเท่ากับ 0.6912 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา มีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 69.12

3. การทดสอบค่า t แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา มีพัฒนาการทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ตามลำดับ ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญามีประสิทธิภาพร้อยละ

85.77/83.85 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ 4 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ

85.77 และได้คะแนนเฉลี่ยตามแบบสังเกตพัฒนาการทางสังคมหลังเรียนด้วยการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญาคิดเป็นร้อยละ 83.85 แสดงให้เห็นว่าการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

1.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญาทั้ง 4 สัปดาห์ ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับจุดประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหา เหมาะสมกับสภาพปัญหา และวัยของผู้เรียน จนสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้ดีอย่างยิ่ง

1.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา ได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบ และเทคนิควิธีการที่หลากหลายรูปแบบ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตร คู่มือ เนื้อหา และวิเคราะห์จุดประสงค์ ตามคุณลักษณะของการจัดประสบการณ์ ที่ดี จะต้องเป็นเรื่องที่เรียนมาแล้วเหมาะกับวัย และความสามารถของผู้เรียน หลากหลายรูปแบบ ให้ฝึกโดยเน้นกระบวนการทางสังคม

2. ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาทางสังคม โดยช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น จึงส่งผลให้ได้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีพัฒนาการทางสังคมสูงขึ้น เมื่อสังเกตพฤติกรรมหลังเรียน จึงทำให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นระดับที่น่าพอใจ นอกจากนี้เหตุผลที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพ คุณลักษณะตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ดี ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน แล้วเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับคำกล่าวของเยาวยา เดชะคุปต์ (2542 : 85) ที่ได้กล่าวว่า พัฒนาการทางสังคมสำหรับเด็กในวัยนี้ ต้องฝึกให้เด็กเกิดความไว้วางใจในผู้อื่นเมื่ออยู่ร่วมกันทำงานและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นอย่างง่าย ๆ ให้เด็กเข้าใจข้อตกลงและเกณฑ์ต่าง ๆ ฝึกให้รู้จักอดทนรอคอยให้ถึงโอกาสของตน หันให้เด็กรับฟังผู้อื่น ชมเชยผู้อื่น และดำเนินงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : บทหน้า) กล่าวว่า การศึกษาตามแนวคิดใหม่ที่เน้นการพัฒนาในด้านสังคมและจิตใจ จึงเกิด

การจัดโปรแกรมที่เสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง (Self esteem) โดยจัดกิจกรรมให้เด็กเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถและความสนใจ จัดกิจกรรมที่เปิดกว้างให้อิสระในการเลือกให้เด็กได้รับความสนุกสนาน กล้าคิดกล้าแสดงออก ทำให้เด็กมีความรู้และทักษะทางสังคมควบคู่ไป นั่นคือการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี โศทรสมบัติ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาที่มีต่อทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่าทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา โดยรวมและจำแนกรายด้านมีค่าเฉลี่ยคะแนน สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองพบว่าแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงตรงกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางสังคมหลังเรียนด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ปรากฏว่า พัฒนาการทางสังคมหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาทุกสัปดาห์ สอดคล้องกับจุดประสงค์ ตรงตามเนื้อหาของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงศ์ บุญประจักษ์ (2545 : 50) ศึกษาความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคม พบว่า เด็กปฐมวัย ก่อนจัดประสบการณ์ และระหว่างการจัดประสบการณ์ การเล่นพื้นบ้าน ไทยในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางสังคม โดยเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลา 8 สัปดาห์ เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคม ของเด็กปฐมวัย แยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือและแบ่งปัน พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางสังคม ทั้ง 3 ด้าน มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่สอดคล้องกับ การวิเคราะห์แบบคะแนนรวม ทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ควรนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็ก ซึ่งจะช่วยให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้สร้างแผนการจัดประสบการณ์ขึ้นมาประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนอื่น ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาในลักษณะการบูรณาการกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างหลากหลาย และเป็นการพัฒนาเด็กไปพร้อมกันด้วย

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย โดยจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ส่งเสริมการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น เพื่อเสริมสร้างนิสัยการแบ่งปัน การยอมรับผู้อื่น และการช่วยเหลือผู้อื่น เห็นคุณค่าของความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY